

Közlemény

az ukrainai nukleáris létesítmények biztonságáról

Oroszország katonai agresszióját követően

2022. február 27.

2022. február 27-én az ENSREG rendkívüli videokonferencia ülést tartott a NAÜ, a WENRA és az ukrán nukleáris szabályozó hatóság (SNRIU) részvételével, hogy az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni katonai agressziója kapcsán megvitassa az ukrán nukleáris létesítmények biztonságával összefüggő kérdéseket. Az ENSREG emlékeztet arra, hogy „az Európai Tanács a lehető leghatározottabb módon elítéli az Oroszországi Föderáció provokálatlan és indokolatlan katonai agresszióját Ukrajna ellen. Oroszország illegális katonai akcióival súlyosan megsérti a nemzetközi jogot és az ENSZ Alapokmányának alapelveit, valamint alássa az európai és globális biztonságot és stabilitást”.

Az ENSREG hangsúlyozza, hogy a NAÜ Közgyűlése 2009-ben határozatot fogadott el, amely kimondja, hogy „a békés célú felhasználást szolgáló nukleáris létesítmények elleni bármilyen jellegű fegyveres támadás és fenyegetés az Egyesült Nemzetek Alapokmánya, a nemzetközi jog és az Ügynökség Alapokmánya elveinek megsértését jelenti”. Az ENSREG a lehető legnagyobb mértékű önmérsékletre szólít fel, hogy elkerüljenek minden olyan cselekményt, amely veszélybe sodorhatja az ország nukleáris létesítményeit.

Az ENSREG sürgeti az Oroszországi Föderációt, hogy haladéktalanul hagyjon fel a jogellenes cselekményekkel annak érdekében, hogy a nemzetközi biztonsági előírásokkal és biztonsági iránymutatásokkal összhangban, az SNRIU visszaállítsa ellenőrzését Ukrajna nemzetközileg elismert határain belül található valamennyi nukleáris létesítmény és anyag felett. Az ENSREG nagy aggodalmának ad hangot a fegyverek csernobili lezárt övezetbe történő telepítésével, vagy közvetlenül a területről történő rakétacsapásokkal kapcsolatban.

Az SNRIU jelentése szerint az elmúlt néhány napban megemelkedett a sugárzás szintje a csernobili lezárt övezetben, ez valószínűleg a térségben tapasztalt katonai tevékenységnek tulajdonítható, jelenleg nincs információ a csernobili telephely létesítményeinek károsodásáról. Az ENSREG továbbra is komoly aggodalmát fejezi ki a lezárt övezetben található radioaktív hulladék-tároló létesítményekben, valamint a radioaktív anyagok kiszabadulását megakadályozó biztonsági kupolában esetlegesen bekövetkező károk miatt, amelyek jelentős mértékben veszélyeztetnék a helyi lakosságot és a szomszédos országokat.

A külföldi katonai erőknek el kell hagyniuk a helyszínt, és lehetővé kell tenni az engedélyesek és a nemzeti hatóság szakértő személyzetének akadálytalan szabályszerű bejutását, a telephely folyamatos biztonságos üzemeltetése érdekében. Hasonló aggodalmak merülnek fel a többi nukleáris telephellyel és létesítménnyel kapcsolatban is. Az ENSREG megköveteli, hogy az SNRIU és munkatársai gyakorolhassák a nukleáris biztonsággal kapcsolatos felügyeleti kötelezettségeiket az ország összes nukleáris telephelyén, és hogy a nukleáris létesítmények operatív személyzete jogsértő nyomás nélkül végezhesse munkáját.

Az ENSREG továbbra is szorosan együttműködik ezekben a kérdésekben a NAÜ-vel, tekintettel a nukleáris biztonságra és a régió lakosságára gyakorolt lehetséges hatásokra.

Az ENSREG elismerését fejezi ki az ukrán SNRIU szabályozó hatóságnak és munkatársainak, amiért elkötelezettek, hogy a jelenlegi súlyos helyzetben, korlátozott felügyeleti lehetőségeik mellett, továbbra is a legjobb tudásuk szerint felügyelik és időben jelentéseket adnak a nukleáris biztonság állapotáról és az ország nukleáris létesítményeinek radiológiai helyzetéről.

Az ENSREG továbbra is szorosan figyelemmel kíséri a helyzetet, és további üléseket hív össze, amennyiben a helyzet úgy kívánja.